

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури та мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

СИЛАБУС
Виробничої практики (педагогічна у ЗВО)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Денна / заочна форма навчання	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво», Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, Освітній рівень Магістр	Виробнича
Кількість годин / кредитів 150/5		Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Лесик-Бондарук Оксана Олександрівна

Кандидат архітектури

Доцент

Доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Тел. моб. +38 050 716 57 78, email O_Bondaruk@ukr.net

Дні занять <https://eenu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/fakultet-kulturi-i-mistectv-0?query=%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D1%8F%D1%82%D1%8C%2C-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8-%D1%81%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9-%28%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B0-%D1%96-%D0%B7%D0%B0%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%29->

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Майбутні магістри готуються стати майбутніми педагогами. Вони отримують право викладати у закладах вищої освіти, тому для цього їм потрібно отримати певні навички, вміння та компетенції.

Все це вони зможуть набути в процесі проходження виробничої практики. Студенти на деякий час стануть викладачами – читатимуть лекції, вестимуть практичні та лабораторні заняття, готуватимуть виховні заходи, отримають повний доступ до практик та методик кафедри ЗВО, на базі якого проходитиме виробнича практика.

Пререквізити – вивчення дисципліни базується на таких курсах, як Рисунок, Живопис, Історія образотворчого мистецтва, Композиція, Кольорознавство, Перспектива, тощо.

Постреквізити – в процесі вивчення цієї дисципліни здобуваються знання, уміння та навички, потрібні для викладання таких дисциплін, як Рисунок, Живопис, Теорія образотворчого мистецтва, Художня критика, Образотворче мистецтво ХХ століття, Декоративно-ужиткове мистецтво, Образотворче мистецтво та архітектура Волині, тощо.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета асистентської практики – підготовка студентів до роботи викладача образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, формування їх естетичних інтересів та професійної культури.

3. Результати навчання – фахові компетентності, здобуті протягом вивчення курсу:

- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметнопросторового та візуального середовища.
- Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.
- Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.
- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.
- Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
- Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.
- Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріальнопредметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.
- Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.
- Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.
- Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

IV. Етапи практики

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	<i>Залік-допуск</i> з асистентської практики проводиться з метою перевірки готовності до практичної роботи студентів. 1. Представити конспект опрацьованої методичної літератури за видами художньої діяльності. 2. Бути обізнаними з підручниками, навчальними

	посібниками, які використовуються для викладання предметів «Малюнок» та «Живопис», «Декоративно-прикладне мистецтво», «Дизайн» та ін. спеціальності «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво». 3. Продемонструвати фрагмент уроку, розробленого на заняттях з методики образотворчого мистецтва. Настановча конференція. Основним змістом конференції є визначення завдань практики та проголошення вимог до діяльності студентів, часу та місця консультацій методистів, терміну проведення заліку. Під час індивідуальної підготовки до практики студенти повинні ґрунтовно ознайомитися із зразками звітної документації, методичною літературою, наочними посібниками.
2. Ознайомлюючий	1. Знайомство з викладачами дисциплін спеціальності «Образотворче мистецтво», студентами. 2. Ознайомлення з системою навчально-виховної роботи та матеріально-технічною базою інституту. 3. Складання графіку роботи. Протягом першого тижня студенти-практиканти повинні відвідати всі заняття фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін. Дотримуючись плану навчально-виховної роботи викладачів 1-5 курсу спеціальності «Образотворче мистецтво», студентам необхідно скласти індивідуальний графік: визначитись з групами, в яких проводитимуться практичні заняття, спланувати дати проведення бесід, екскурсій та інших виховних заходів.
3. Основний	1. Проведення 6 занять з дисциплін спеціальності "Образотворче мистецтво", в тому числі відкритого, залікового. 2. Оформлення планів-конспектів занять з дисциплін, які були проведені у виділених групах. 3. Проведення як мінімум одного виховного позакласного заходу (вибір форми за бажанням): бесіда художньої тематики, вікторина, свято, конкурс малюнків, екскурсія у музеї, виставки. 4. Відвідування занять викладачів; вивчення особливостей педагогічної творчості викладачів-новаторів. 5. Надання практичної допомоги викладачу у

	виховній роботі, розробці дидактичних матеріалів, оформленні кабінетів образотворчого мистецтва. Науково-дослідницька робота Наукова робота студента спрямована на самоаналіз, удосконалення власної педагогічної діяльності та узагальнення досвіду кращих викладачів, що ведуть предмети художньо-естетичного циклу. Результатом такої роботи повинні стати вміння використовувати методи педагогічних досліджень, апробувати та визначити ефективність навчальної методики. За час практики студенти мають можливість нагромадити емпіричний та теоретичний матеріал для магістерських робіт, визначити умови підвищення ефективності навчально-виховної роботи в групі, підготувати експериментальний матеріал для рефератів, доповідей на наукових студентських конференціях. Змістовий модуль II. Захист асистентської практики.
4. Підсумковий	<i>1. Підсумкова робота в університеті:</i> - проведення залікових занять; - обговорення досягнень кожного студента в заключній бесіді за участю викладача, методиста, заступника директора з виховної роботи, студентів практикантів. <i>2. Звітна документація:</i> - звіт з асистентської практики; - плани конспектів з 1-ого проведеного заняття; - план-конспект одного з виховних заходів; - анотація до магістерської роботи; - матеріали по вивченню методик викладання дисциплін спеціальності "Образотворче мистецтво", розроблених провідними викладачами, художниками, педагогами і т.д. <i>3. Підсумкова конференція:</i> призначається через тиждень після закінчення практики. На ній демонструються кращі звітні та наочні матеріали студентів, обговорюються актуальні організаційно-методичні проблеми художньо-естетичного виховання студентів, визначається ступінь професійно-педагогічної готовності студентів до роботи.

V. Оцінювання результатів практики

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: - знання предмету; - володіння матеріалом під час проведення уроків, занять, гуртків, екскурсій, виховних заходів, тощо.	15
2. Психолого-педагогічна майстерність: - педагогічний такт; - комунікабельність; - емпатійність; - неконфліктність.	10
3. Особистісні характеристики: - дисциплінованість під час проходження практики; - ініціативність; - самостійність; - професійна спрямованість; - інноваційність.	5
4. Оцінювання процесу проходження практики: - проведення занять, виховних заходів; - формування технічної документації.	20
5. Оцінювання звітної документації: - звіт з асистентської практики; - плани конспектів з 1-ого проведеного заняття; - план-конспект одного з виховних заходів; - анотація до магістерської роботи; - матеріали по вивченню методик викладання дисциплін спеціальності "Образотворче мистецтво", розроблених провідними викладачами, художниками, педагогами і т.д.	20

6. Своєчасність подачі звітної документації.	5
7. Захист практики.	25
Сума	100

VI. Політика оцінювання

Студент іде навчатись, усвідомлюючи всю повноту навантаження, відповідальність та вмотивованість. Зі свого боку викладач забезпечує студентові максимум знань та компетентностей при різноманітних формах роботи. Лише у випадку взаєморозуміння та взаємної відповідальності студент та викладач досягнуть максимального результату у навчанні.

Політика академічної доброчесності при вивченні даної дисципліни передбачає максимально прозорий підхід до навчання, доступності всього матеріалу, розуміння вимог викладача, розуміння результатів навчання, відповідальності студента до процесу навчання.

Студент відвідує і проводить заняття – інакше немає сенсу навчатися у магістратурі.

У випадку, якщо студент пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити, провівши заняття в інший час.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Зміст завдання
-------	----------------

1.	Написання наукової статті по темі дослідження кафедри образотворчого мистецтва
2.	Підготовка виступу на науковій конференції СНУ імені Лесі Українки

VIII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

- Авермат Р. Питер Пауэль Рубенс/Р.Авермат. – М., 1977.-274с.
- Алексеева Т.В. В.Л. Боровиковский и русская культура на рубеже XVIII-XIX веков/Т.В. Алексеева.– М., 1975.-421с.
- Алпатов М.В. Искусство Древней Руси: Памятники XI-XVIII вв / М.В.Алпатов.– М., 1969.
- Анатолій Базилевич. Альбом / Упор. М. Криволапов. – К., 1976.
- Английские художники от Хогарта до Тернера / Авт. – сост. И.Кузнецова. – Л., 1966.
- Андреева М.В., Дмитриева О.В. Художники и скульпторы Италии XVI-XVIII вв / М.В.Андреева, О.В.Дмитриева.– Л. 1963.
- Анри Матисс: Альбом. – Л., 1978.
- Арагон Л. Анри Матисс /Л. Арагон. – М., 1978.
- Арнасон Г.Г. Скульптура Гудона / Г.Г.Арнасон. – М., 1982.
- Асеев Ю.Э. Архитектура древнего Киева / Ю.Э. Асеев.– Киев, 1982.
- Афанасьев В., Давидов Е. Українське образотворче мистецтво/В.Афанасьєв, Е.Давидов. – К., 1978.
- Афанасьев В.А. Українське радянське мистецтво: 1960-1980рр./В.Афанасьєв. – К., 1983.
- Барская Л.Г. Поль Сезанн/ Л.Г.Барская.– Л., 1975.
- Бартенев И.А., Батажкова В.Н. Очерки истории архитектурных стилей/И.А.Бартенев, В.Н.Батажкова. – М., 1983.
- Безхутрий М.М. С.Васильківський/ М.М.Безхутрий. – К., 1979.
- Билецкий П. Украинская портретная живопись XVII-XVIII вв./П.Билецкий. – Л., 1981.
- Бенев О. Искусство Северного Возрождения/О.Бенев. – М., 1973.
- Білецький П. Михайло Деревус. Альбом/П.Білецький. – К., 1987.
- Білецький П. Нарбут/П.Білецький. – Л., 1985.
- Білецький П.О. Українське мистецтво другої половини XVII-XVIII ст./П.Білецький. – К., 1981.
- Білецький П.О. Український портретний живопис XVII-XVIII ст.: Проблеми становлення і розвитку/ П.Білецький. – К., 1968.
- Богемская К.Г. Клод Моне/К.Г.Богемская. – М., 1984.
- Борозина В.Н. Жан Огюст Доминик Энгр/В.Н.Борозина. – М., 1977.
- Бочаров Г.Н. Художественный металл Древней Руси. X – начало XIII в./ Г.Н.Бочаров. – М., 1984.
- Брюсова В.Г. Русская живопись XVII века/В.Г.Брюсова. – М., 1984.
- Бутник-Сіверський Б.С. Українське народне мистецтво. Живопис/Б.С.Бутник-Сіверський. – К., 1967.
- Бутник-Сіверський Б.С. Українське радянське народне мистецтво 1941-1967рр./ Б.С.Бутник-Сіверський. – К., 1970.
- В'юник А.О. О. Курилас / А.О. В'юник – Львів, 1957.
- Вагнер Г.К. Скульптура Владимиро-Суздальской Руси / Г.К. Вагнер – М., 1964.
- Вагнер Г.К. Скульптура Древней Руси / Г.К. Вагнер – М., 1969.
- Валентен А. Эль Греко / А. Валентен – М., 1962.

- Варварецький Ю. Становлення української скульптури / Ю. Варварецький – К., 1972.
- Вентури Л. Импрессионизм: Письма художников. Воспоминания Дюран-Рюэля. Документы / Л. Вентури – Л., 1969.
- Вентури Л. От Мане до Лотрека / Л. Вентури – М.- Л., 1968.
- Вздорнов Г.И. Феофан Грек: Творческое наследие / Г.И. Вздорнов – М., 1983.
- Виппер Б.Р. Проблема реализма в итальянской живописи XVII-XVIII в. / Б.Р. Виппер – М., 1976.
- Виппер Б.Р. Очерки голландской живописи эпохи расцвета / Б.Р. Виппер - М., 1962.
- Виппер Б.Р. Итальянский Ренессанс. XIII-XVI вв.: В 2 т. . / Б.Р. Виппер – М., 1977.
- Владич Л. Василь Касіян / Л.Владич – К., 1978.
- Владич Л. Л.В.Позен / Л.Владич – К., 1961.
- Водотика О. Архітектура православних храмів України: історія та сучасність / О.Водотика – Київ, 2006.
- Войе Давид. Огюст Роден / Давид Войе – М., 1969.
- Ворона І.І. М. Дерегус / І.І.Ворона – К., 1958.
- Всеобщая история архитектуры. В 12 т. – М., 1955-1977.
- Всеобщая история искусств. В 6 т. – М., 1956-1965.
- Герман М. Домье / М.Герман – М., 1962.
- Герман М.Ю. Уильям Хогарт и его время / М.Ю.Герман – Л., 1977.
- Гершензон-Чегодаева Н.М. Д.К. Левицкий / Н.М.Гершензон-Чегодаева – М., 1964.
- Гершензон-Чегодаева Н.М. Нидерландский портрет XV в. / Н.М.Гершензон-Чегодаева – М., 1972.
- Гершензон-Чегодаева Н.М. Питер Брейгель Старший / Н.М.Гершензон-Чегодаева – М., 1981.
- Гликман А.С. Никола Пуссен / А.С.Гликман – Л.- М., 1964.
- Говдя П. Т. Шевченко – художник / П.Т.Говдя – К., 1955.
- Гурченко Ю.М. І. Мурашко / Ю.М.Гурченко – К., 1956.
- Данилова И.Е. Итальянская монументальная живопись: Раннее Возрождение / И.Е.Данилова – М., 1970.
- Дворжак М. История итальянского искусства в эпоху Возрождения: В 2 т. / М.Дворжак – М., 1978.
- Демина Н.А. Андрей Рублев и художники его круга: Сб. статей. – М., 1972.
- Дмитриева Н.А. Винсент Ван Гог: Очерк жизни и творчества / Н.А.Дмитриева – М., 1975.
- Дмитриева Н.А. Пикассо / Н.А.Дмитриева – М., 1971.
- Драган М. Українська декоративна різьба XVI-XVIII ст. / М.Драган – К., 1970.
- Драган М. Українські дерев'яні церкви / М.Драган – Львів, 1937.
- Дяченко И. Татьяна Яблонская. Альбом / И.Дяченко – М., 1973.
- Европейское искусство XIX в. 1789-1871: Сб. статей. – М., 1975.
- Егорова К.С. Ян ван Эйк / К.С.Егорова – М., 1965.
- Жаборюк А.А. Український живопис останньої третини XIX – початку XX ст. / А.А.Жаборюк – К., 1990.
- Жаборюк А.А. Мистецтво живопису, графіки на Україні в першій половині і середині XIX ст. / А.А.Жаборюк – Одеса, 1983.
- Жолтовський П.М. Малюнки Києво-Печерської іконописної майстерності / П.М.Жолтовський – К., 1982.
- Жолтовский П.М. Український живопис XVII-XVIII ст. / П.М.Жолтовський – К., 1978.
- Западноевропейская художественная культура XVIII в. – М., 1980.
- Западноевропейское искусство второй половины XIX в. Сб. статей. – М., 1975.

- Запаско Я.П. Орнаментальне оформлення української рукописної книги / Я.П.Запаско – К., 1960.
- Запаско Я.П., Ісаєвич Я.Д. Пам'ятники книжкового мистецтва: Каталог стародруків / Я.П.Запаско – Львів, 1981, 1984.
- Затенацький Я.П. М.П.Пимоненко / Я.П.Затенацький – К., 1955.
- Затенацький Я.П. Український радянський живопис / Я.П.Затенацький – К., 1958.
- Знамеровская Т.П. Веласкес / Т.П.Знамеровская – М., 1978.
- Знамеровская Т.П. Хусепе де Рибера / Т.П.Знамеровская – М., 1982.
- Золотов Ю.К. Жорж де Ла Тур / Ю.К.Золотов – М., 1979.
- Золотов Ю.К. Фрагонар / Ю.К.Золотов – М., 1959.
- Золотов Ю.К. Французский портрет XVIII в. / Ю.К.Золотов – М., 1968.
- Золотов Ю.К., Немилова И.С. Антуан Ватто / Ю.К.Золотов, И.С.Немилова – Л., 1973.
- Золотой век Нидерландской живописи / Сост. Н.Н. Никулин. – М., 1981.
- Ильин М.А. Искусство Московской Руси эпохи Феофана Грека и Андрея Рублева / М.А.Ильин – М., 1976.
- Импрессионисты. Их современники. Их соратники. Живопись. Графика. Литература. Музыка. – М., 1976.
- Искусство народов СССР. 1917-1970 гг. – Сост. О.И. Сопочинский. – Л., 1977.
- История советского искусства: Живопись. Скульптура. Графика: В 2 т. – М., 1965-1968.
- Каганович А.Л. Антон Лосенко и русское искусство середины XVIII столетия / А.Л.Каганович – М., 1963.
- Каганович А.Л. Антон Лосенко / А.Л.Каганович – М., 1963.
- Каптерева Т.П., Быков В. Искусство Франции XVII в. / Т.П.Каптерева, В. Быков – М., 1969.
- Кеменов В.С. Картины Веласкеса / В.С.Кеменов – М., 1969.
- Ковалевская Н.И. История русского искусства XVIII века. / Н.И.Ковалевская – М., 1962.
- Кожина Е.Ф. Искусство Франции XVIII в. / Е.Ф.Кожина – Л., 1971.
- Колпинский Ю.Д. Искусство Венеции XVI в. / Ю.Д.Колпинский – М., 1970.
- Куликова И. Экспрессионизм в искусстве / И.Куликова – М., 1978.
- Лазарев В.Н. Древнерусские мозаики и фрески / В.Н.Лазарев – М., 1973.
- Лазарев В.Н. Московская школа иконописи / В.Н.Лазарев – М., 1980.
- Лазарев В.Н. Начало раннего Возрождения в итальянском искусстве / В.Н.Лазарев – М., 1970.
- Лазарев В.Н. Новгородская живопись / В.Н.Лазарев – М., 1982.
- Лазарев В.Н. Происхождение итальянского Возрождения: В 3 т. / В.Н.Лазарев – М., 1956-1979.
- Лазарев В.Н. Русская иконопись от истоков до начала XVI века / В.Н.Лазарев – М., 1983.
- Лазарев В.Н. Старые европейские мастера / В.Н.Лазарев – М., 1974.
- Лазарев В.Н. Старые итальянские мастера / В.Н.Лазарев – М., 1972.
- Лапшина Н.Ф. С. Рокотов / Н.Ф.Лапшина – М., 1959.
- Лебедева Т.А. Иван Никитин / Т.А.Лебедева – М., 1975.
- Левина И.М. Искусство Испании XVI-XVII вв. / И.М.Левина – М., 1966.
- Левитин Е.С. Офорты Рембрандта / Е.С.Левитин – М., 1963.
- Лесик-Бондарук О. О. Мистецько-архітектурний аналіз реконструкції екстер'єру Будинку митрополита Жидичинського монастиря / О. О. Лесик-Бондарук // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. - Дніпро, 2017. - Вип.3. – С. 115-124.

- Лесик-Бондарук О. О. Архітектурно-мистецькі засоби виразності у храмовому будівництві Волині XVII-XVIII ст.: аналіз художньо-декоративних розписів / О. О. Лесик-Бондарук // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. - Дніпро, 2018. - Вип.6. - С. 98-103.
- Либман М.Я. Дюрер и его эпоха / М.Я.Либман – М., 1972.
- Либман М.Я. Немецкая скульптура 1350-1550 гг. / М.Я.Либман – М., 1980.
- Лисенков Г. Английское искусство XVIII в. / Г.Лисенков – Л., 1964.
- Логвин Г., Міляєва Л., Свенціцька В. Український середньовічний живопис / Г.Логвин, Л.Міляєва, В.Свенціцька – К., 1976.
- Логвин Г.В. З глибин: Гравюри українських стародруків XVI-XVII ст. / Г.Логвин – К., 1990.
- Логвин Г.В. З глибин: Давня книжкова мініатюра XI-XVIII ст. / Г.Логвин – К., 1974.
- Логвин Г.В. По Україні: стародавні мистецькі пам'ятники / Г.Логвин – К., 1968.
- Логвин Г.В. Украинское искусство X-XVIII вв. / Г.Логвин – М., 1963.
- Логвин Г.Н., Міляєва Л.С. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст. / Г.Логвин, Л.Міляєва – К., 1963.
- Ляковская О.Ф. Французская готика XII-XIV в. / О.Ф.Ляковская – М., 1973.
- Малицкая К.М. Франциско Сурбаран / К.М.Малицкая – М., 1963.
- Мальцова Н.Л. Французский карандашный портрет XVIII в. / Н.Л.Мальцова – М., 1978.
- Мандер Карел. Книга о художниках / Карел Мандел – Л.- М., 1946.
- Матье М.Э. Искусство Древнего Египта / М.Э. Матье – М., 1970.
- Ольга Михайлишин Архітектура і містобудування Західної Волині 1921-1939 років / Ольга Михайлишин.-Рівне, 2013.-352 с.
- Михайлишин О. Палацово-паркові ансамблі Волині 2-ї половини XVIII-XIX століть / О. Михайлишин. - К., 2000. - 234 с. : іл. - Бібліогр.: с. 98-109.
- Михайлов А.И. Баженов / А.И.Михайлов – М., 1951.
- Міляєва Л., Логвин Г.В. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст. / Л.Міляєва, Г.Логвин – К., 1963.
- Моздир М.І. Українська дерев'яна скульптура / М.І.Моздир – К., 1980.
- Мурашко М.І. Спогади старого вчителя / М.І.Мурашко – К., 1964.
- Намовський Я. І.Труш / Я.Намовський – К., 1967.
- Німенко А.В. Українська скульптура другої половини XIX – початку XX ст. / А.В.Німенко – К., 1963.
- Овсійчук В.А. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст. / В.А.Овсійчук – К., 1985.
- Павлов В.В. Скульптурный портрет Древнего Египта / В.В.Павлов – М., 1957.
- Прусс И.Е. Западноевропейское искусство XVII-XVIII вв. / И.Е.Прусс – М., 1974.
- Рембрант: Альбом. – М., 1981.
- Ривкин Б.И. Античное искусство / Б.И.Ривкин – М., 1972.
- Рожко В. Відродження Української Православної Церкви на Волині 1917-2006 рр. / В.Рожко – Луцьк, "Волинська книга", 2007.
- Рожко В. Нарис історії Української Православної Церкви на Волині / В.Рожко – Луцьк, "Медіа", 2001.
- Ротенберг Е.И. Голландская живопись XVII в. / Е.И.Ротенберг – М., 1972.
- Ротенберг Е.И. Западноевропейское искусство XVII в. / Е.И.Ротенберг – М., 1971.
- Рубан В.В. Український портретний живопис другої половини XIX – початку XX ст. / В.В.Рубан – К., 1986.
- Сахарова И. Алексей Петрович Антропов. 1716-1795 гг. / И.Сахарова – М., 1974.
- Свенціцький-Святицький І. Ікони Галицької України XV-XVI віків (збірки Українського національного музею у Львові) / І.Свенціцький-Святицький – Львів, 1929.

- Свенціцька В.І., Откович В.П. Світ очима народних митців. Українське народне малярство XIII-XX ст. / В.І.Свенціцька, В.П.Откович – К., 1991.
- Свенціцька В.І., Сидор О.Ф. Спадщина віків. Українське малярство XIV-XVIII ст. у музейних колекціях Львова / В.І.Свенціцька, О.Ф.Сидор – Львів, 1990.
- Седова Т.А. Рембрандт / Т.А.Седова – М., 1978.
- Селинова Т.А. Иван Петрович Аргунов. 1729-1801 гг. / Т.А.Селинова – М., 1973.
- Соколов Г.И. Искусство Древнего Рима / Г.И.Соколов – М., 1971.
- Соколов Г.И. Искусство Древней Греции / Г.И.Соколов – М., 1980.
- Степовик Д.В. Українська графіка XVI-XVIII ст. / Д.В.Степовик – К., 1982.
- Степовик Д.В. Українське мистецтво першої половини XIX ст. / Д.В.Степовик – К., 1982.
- Тарас Шевченко. Альбом. / Упор. Д.В.Степовик. – К., 1986.
- Тяжелов В.Н. Искусство средних веков в Западной и Центральной Европе / В.Н.Тяжелов – М., 1981.
- Український середньовічний живопис: Альбом. – К., 1976.
- Чегодаев А.Д. Импрессионисты / А.Д.Чегодаев – М. 1971.
- Чубова А.П., Иванова А.П. Античная живопись / А.П.Чубова, А.П.Иванова – М., 1966.
- Шапино Ю.Г. Голландское искусство XVII в. / Ю.Г.Шапино – Л., 1960.
- Шапино Ю.Г. Искусство Фландрии XVII в. / Ю.Г.Шапино – Л., 1962.
- Шпаков А. О.Мурашко / А.Шпаков – К., 1959.
- Яворская Н.В. Западноевропейское искусство XIX в. / Н.В.Яворская